

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

Test 25

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Gyöngyvirág még kevés volt az erdőn, de a kakukk már májust kiáltott. A bokrok alatt feketerigó szaladt, és a harkályok megkopogtatták az öreg fákat, mint az orvos a beteg ember hátát. [...]

Egy villámvágott öreg fa mellett meglódult képzeletem, mert a fa csonka volt, és odva, pereme még fekete a villámtól.

–Ilyenbe költ a bagoly – magyaráztam városi barátomnak –, de nem szabad bántani, mert kiszedi az ember szemét.

Barátom botot keresett.

–Az enyémet ugyan nem...

–Na, csak vigyázz! Felénk történt már ilyesmi...

Barátom azonban nem hallgatott rám. Nagyot ütött a fa oldalára, és nevetve nézett rám.

–Ez csak olyan falusi mese – de alighogy kimondta, megsuhog valami az odúban, és széles szárnyalással kireppent belőle egy nagy bagoly. Megijedni se értünk rá, már eltűnt az erdőben.

–Ugye mondtam!

–Legjobb lesz, ha hazamegyünk – indítványozta megszeppent barátom.

–Ki kellene szedni!

–Mit?

–Fiait. Fel kell nevelni. Okos madár nagyon. Egerészik a ház körül.

Az odú mély volt. Fenekéről egy félig tollas fióka nézett rám, és fűjt, mint a macska. Körülnéztem a májusi erdőben, és úgy éreztem, valahonnét titkos szemek néznek rám. Talán az anyja valmelyik sűrű fakoronából.

A kis bagoly megcsípte az ujjam, de azután tűrte, hogy megfogjam és becsúsztam kabátom öblébe. Azután sürgősen le a fáról! [...]

Otthon nagy kalitkába tettem a kis baglyot, és vattából raktam fészket neki. De nem ült bele, csak a kemény deszkára, és lehunyta szemét, mintha elálmosodott volna.

Estefelé meg akartuk etetni, de nem evett. Pedig sonkát kínáltam neki.

–Fiatal ez még – mondta barátom -, etetni kell.

De úgy sem evett. Egy falatot beleerőszakoltam a szájába, de nem nyelte le. Behúzódott az egyik sarokba, és csak nézett.

Aztán este lett. A fények elszálltak a város fölül, szobánkra homály szakadt, és nem világított más, mint a kis bagoly szeme. Engem nézett.

Aznap este nem ízlett a vacsora. Leckém sem csináltam meg. Ültem a sötétben, és néztem madaram, de gondolataim az erdőn jártak, ahol most éjszaka van. A nagy fák mereven

állnak, a hold lázas nagy udvart rakott magának, és a nagy bagoly ott ül a csonka fa peremén, és nyers fájdalommal kiáltja meg az erdőnek, hogy elvitték a fiát. [...]

(Fekete István: *Fészekrablás*. Részlet)

1. Milyen műnembe tartozik a fenti szövegrészlet? Indokold válaszod legalább három sajátosság megnevezésével! 6 pont
2. Kinek a nézőpontja érvényesül a szövegben? Indokold válaszod a szövegből vett két példával! 5 pont
3. Mutasd be 5-6 mondatban a részlet főszereplőjét! 6 pont
4. Értelmezd a következő kifejezéseket!
a kakukk már májust kiáltott; ez csak olyan falusi mese; megjedni se értünk rá; aznap este nem ízlett a vacsora; 4 pont
5. Kire utalnak az alábbi mondatok kiemelt névmásai?
*Az **enyémet** ugyan nem...*
*Barátom azonban nem hallgatott **rám**.* 4 pont
7. Nevezd meg az alábbi szó szerkezetek fajtáit!
felénk történt, okos madár, botot keresett, mereven állnak, fájdalommal kiáltja 5 pont
8. Folytasd a történetet 10–15 mondatos elbeszélő szöveggel! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

Bagolytetők

Az egérvárak olyan építmények, amik önmagukban alkalmasak vagy amiket mi teszünk alkalmassá kistrágcsálók beköltözésére, ahol a kisemlősök megépíthetik száraz növényi szálakból álló fészkeiket, s melynek közelében a táplálékukat is megtalálják.

Egérvárat építhetünk különböző méretű farönkökből, esetleg kisebb-nagyobb kövekből, de egérvárrá alakíthatóak a fából készült, alul nyitott szekrényes komposztálók is.

Bagolytetőnek a nagyobb méretű egérvárak alkalmasak, amikben több egér is folyamatosan megtalálja életfeltételét, így hosszabb időn keresztül is zsákmányt kínálva a portyázó baglyoknak.

A bagolytető-egérvár helyét úgy válasszuk ki, hogy a bejárati oldalánál legalább egy-két méter széles sávban megtisztíthassuk a növényzettől a talajt. Ez azért fontos, hogy itt ősztől tavaszig énekesmadár talajtetőt tudjunk működtetni, ami kettős célt szolgál: egyrészt odacsalja a közelben élő egereket és pockokat, akik így gyorsabban fedezik fel és lakják be az egérvárat, másrészt a nyílt területre táplálkozni kijáró kisemlősökre tudnak a baglyok vadászni.

Az egérvárakat a baglyok elsősorban igazán őszi időszakban, nagy hidegben és tartós hóterheléskor használhatják. Ha azonban az egérváras kertben vagy ennek közelében valamelyik bagolyfaj fészkel, akkor a fiókanevelési időszakban is számíthatunk az éjszaka vadászainak rendszeres látogatására.

A baglyok számára a legnehezebb időszakot jelentő téli hónapokra készülve az újonnan létesített egérvárakat kora őszig érdemes elkészíteni, hogy a kistrágcsálóknak legyen elég ideje belakni ezeket; ilyenkor a téli madáretetési időszak beköszöntéig elég néhány marék napraforgómagot, kukoricát, apró szemű száraz kutya- vagy macskatápot a lakótérbe szórni.

Ha az egérvár nincs útban, tavasszal nem kell szétbontani, elegendő abbahagyni az etetést, majd nyár végén felújítani az almot, pótolni az elfogyasztott ocsút.

A települési bagolyvédelem, valamint a családi béke és a jószomszédi viszony szempontjából jó hír, hogy még egy közepes nagyságú, több tucat lakóval működő egérvárral is gond nélkül együtt lehet lakni, még akkor is, ha ez a ház falánál vagy az épület közelében helyezkedik el! Amennyiben ügyelünk arra, hogy a környezetünkben ne legyen gondatlanul szétdobált szerves hulladék, nem kell tartanunk a rágcsálók elszaporodásától, erről a baglyok és a macskák is gondoskodnak, és nem fognak betelepülni a számukra sokkal zavartabb lakásba sem. Ezt a hagyományos, háztájállat-tartó paraszti életmód a gyakorlatban is igazolta.

(http://www.mme.hu/bagolyeteto_egervar)

1. Mi az egérvár? Válaszolj a szöveg alapján! 5 pont
2. Miből készülnek az egérvárok? 5 pont
3. Miért alkalmasak az egérvárok a baglyok „etetésére”? 5 pont
4. Hogyan kell kiválasztani a bagolytető-egérvárok helyét? Írd ki a vizsgalpra a helyes válasz betűjelét!
 - a. Úgy, hogy a bejárati oldala a bagolyfészekre nézzen.
 - b. Úgy, hogy a bejárati oldala az egérjáratok felé nézzen.
 - c. Úgy, hogy a bejárati oldalánál el tudjuk távolítani az aljnövényzetet.
 - d. Úgy, hogy közel legyenek a farönkökhöz. 5 pont
5. Mikor válnak igazán a baglyok hasznára az egérvárok? Írd a vizsgalpra a legteljesebb válasz betűjelét! 5 pont
 - a. A baglyok elsősorban csapadékos őszi napokon, valamint hideg és száraz teleken használhatják az egérváratokat.
 - b. A baglyok számára elsősorban igazán ínséges időben, nagy hidegben és tartós hóterheléskor, valamint a fiókanevelési időszakban hasznosak az egérvárok.
 - c. A baglyok elsősorban ősszel, télen és tavasszal használhatják az egérváratokat.
 - d. A baglyok számára a legnehezebb időszakot jelentő hűvös hónapokban válnak az egérvárok hasznossá.
6. Milyen időszakban érdemes egérvárat építeni? 5 pont
7. Mi a feltétele annak, hogy az egérvár lakóival gond nélkül együtt tudjunk lakni? 5 pont
8. Készítsd el a szöveg vázlatát címszavakban! 5 pont
9. Te szívesen építenél egérvárat? Fejtsd ki véleményedet 4-5 mondatban! 5 pont